

Rapport

efter kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1–3 vid Gusums skola i Valdemarsviks kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Gusums skola

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1–3 under november 2011-mars 2012. Granskningen vid Gusums skola i Valdemarsviks ingår i detta projekt.

Gusums skola besöktes den 18–19 januari. Ansvariga inspektörer har utredarna HG Arvidsson och Marie-Louise Hultman varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen genomförs i totalt 31 kommunala skolor och 4 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Gusum skola

Skolenhetens namn:	Antal elever
Förskoleklass	10
Grundsärskola	
Grundskola	88
Totalt antal elever:	98
Antal elever i årskurs 1-3	38
Antal elever i årskurs 3	12

Gusums skola är en kommunal skola med elever från förskoleklass till och med årskurs 6. Skolan är organiserad i åldershomogena klasser. Personalen är indelad i två arbetslag: ett för förskoleklass- årskurs 3 samt fritidshemmet och ett arbetslag för årskurs 4–6 samt slöjd. Skolan leds av en rektor som samtidigt ansvarar för ytterligare en skola. Rektorn hade vid Skolinspektionens besök endast tjänstgjort tre dagar på skolan. Dessförinnan hade två lärare på skolan under ett års tid arbetat som tillförordnade rektorer.

Lärarna i årskurserna 1 och 2 är så kallade klasslärare och undervisar följaktligen klassen i nästan alla ämnen. I årkurs 3 har två lärare huvuddelen av undervisningen. Förutom klasslärarna har skolan ämneslärare i musik, idrott och slöjd.

Resultat

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanerna.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på Gusums skola har rektorn innehåft tjänsten i endast tre dagar. Rektor hade dessförinnan varit rektor på en annan skola i Valdemarsviks kommun och har därigenom kännedom om de kommungemensamma insatserna gällande exempelvis bedömningsfrågor och implementeringen av nya läroplanen för grundskolan, Lgr 11. Hur Gusums skola har arbetat med dessa frågor lokalt och vilken bedömningspraktik som finns på skolan har rektor däremot av förståliga skäl mindre kännedom om. Rektorn har bara hunnit orientera sig om förhållandena på skolan och på en personalkonferens informerat om planeringen av det fortsatta arbetet med kursplanerna. Innan den nuvarande rektorn tillträdde hade två av skolans lärare varit tillförordnade rektorer under ett års tid.

Av den verksamhetsredogörelse som den tidigare rektorn lämnat och av lärarintervjuer framgår att kommunen haft gemensamma studiedagar där lärarna arbetat med den nya läroplanen såväl i ämnesgrupper som årskursvis. Under vårterminen 2011 har skolan arbetat med del 1 och 2 i läroplanen och från höstterminen 2011 fortsatt med kursplanerna för de olika ämnena. En eller två lärare har då ansvarat för pedagogiska diskussioner kring respektive ämne. I

samband med detta har lärarna också sett Skolverkets ämnesfilmer på konferenstid. Dessutom har skolan ägnat en studiedag åt att gå igenom de natur- och samhällsorienterande ämnena och gjort fördelningen av det centrala innehållet mellan årskurserna. Av verksamhetsrapporten framgår också att kommunen inför vårterminen 2012 planerar kommungemensam fortbildning med fokus på bedömning och individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen.

I intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att rektor parallellt med den kommungemensamma fortbildningen planerar ett arbete med bedömningsfrågor tillsammans med två andra skolor. Arbetet kommer att utgå från Skolverkets *"Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter"* och omfatta fem tillfällen under vårterminen. Skolans arbetsenhetsmöten består av två delar där en del är ämnad för praktiska frågor och en för pedagogiska; ett system som nuvarande rektor ämnar fortsätta med.

Trots dessa insatser – såväl på kommunnivå som på skolan – framgår av lärarintervjuerna att förtrogenheten med de nya kursplanerna skiljer sig åt mellan lärare och/eller olika ämnen. Det framgår att alla lärare inte hade möjlighet att närvara när det egna ämnet diskuterades i ämnesgruppen under den kommungemensamma fortbildningen, och alla ämnenas kursplaner - exempelvis för idrott, slöjd och musik - har inte gemensamt gått igenom på konferenstid. Dessutom upplever en del lärare att det är svårare när man är ensam om att undervisa i ett ämne på skolan, eftersom man då inte har ett naturligt nätverk av kollegor att diskutera med. Hur läroplanen och dess delar används i planeringen och genomförandet av undervisningen beskrivs under 1.3 och 1.4.

I lärarintervjuerna framkommer att alla lärare på skolan använder en gemensam mall för individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen samt en för kommunen gemensam testplan för att identifiera elever som är i behov särskilt stöd i svenska. Vidare pågår ett arbete på kommunnivå med att ta fram en liknande plan i matematik. I övrigt saknas gemensamma former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling.

Gällande språket i de individuella utvecklingsplanerna framkommer i intervjuer med rektorn och lärarna att kommunen har tagit fram riktlinjer för hur lärare ska formulera sig i dessa. Rektor uppger att kommunen använder sig av en inköpt IT-stödsordlista för att få ett sakligt språk i de individuella utvecklingsplanerna. Lärarna säger också att det finns rutiner på skolan för hur lärare ska skriva och *"som de flesta följer"*. Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår dock att det exempelvis i de skriftliga omdömena skiljer sig åt i *vad* omdömena behandlar. I några ämnen redogörs för vad eleven kan och behöver utveckla, medan det i andra ämnen beskrivs

vad klassen har arbetat med och kommer att arbeta med framöver. Språket är dock sakligt och det förkommer inga kommentarer om elevernas personliga egenskaper.

I lärarintervjuer framkommer att lärarna använder sinsemellan olika bedömningsstöd, exempelvis Skolverkets *"Nya språket lyfter"* men även andra. Lärarna uppger att de har pratat om att enas om vilka bedömningsstöd som ska användas och att det *"är på gång att man ska använda samma stöd"*. Lärarna upplever att de ibland skulle behöva testa eleverna mer för att kunna bedöma om vissa färdigheter är befästa. Av intervjuerna framgår vidare att lärarna inte samarbetar om att analysera elevernas resultat eller när det gäller frågor om likvärdig bedömning. Det förekommer dock att enskilda lärare vänder sig till specialpedagogen och/eller ämnesföreläsaren på skolan för att få råd i bedömningsfrågor. Det finns också en praxis på skolan att lärarna i arbetslagen sambedömer svårbedömda nationella prov.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektor tillsammans med lärarna initierat ett arbete vars mål är att utveckla gemensamma rutiner och former för planering av undervisningen utifrån kursplanerna och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i kursplanerna. Skolinspektionen förutsätter att skolan fortsätter sitt påbörjade arbete och att det resulterar i att undervisningen planeras utifrån kursplanerna och att elevernas kunskaper bedöms utifrån kunskapskraven i alla ämnen.

Rektor skapar förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen.

Rektor behöver dock skapa förutsättningar för att öka likvärdigheten i kunskapsbedömningen på skolan.

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektor tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Av intervjuer med lärare framgår att det inte finns rutiner för att följa upp och utvärdera arbetet med kunskapsbedömningar på skolan. Skolan är snarare inne i en fas för att *forma* en gemensam bedömningspraktik på skolan. Av dokumentstudier och i intervjuer med lärare framgår att skolan under vårterminen 2012 kommer att använda såväl kommungemensamma studiedagar och arbets-

enhetsadagar för detta ändamål. Som nämnts under avsnitt 1.1 är ambitionen att enas om några externa bedömningstöd, exempelvis Skolverkets, för att få en likvärdighet i bedömningen. Därutöver avser skolan att fastställa gemensamma matriser för bedömning i de ämnen där det inte finns den typen av bedömningsstöd. Nuvarande rektor bedömer också att de individuella utvecklingsplanerna är ett utvecklingsområde på skolan för att *"synliggöra mål och möjligheter för eleverna"*.

Av intervjuer med lärarna framgår att skolan gemensamt har diskuterat skolans resultat och jämfört det med kommunens. Exempelvis har matematiken diskuterats utifrån resultaten på skolan och då särskilt undervisningen i algebra. Lärarna uttrycker att *"man måste fundera på sitt arbetssätt för att nå bättre resultat"*. Den diskussionen resulterade i att skolan köpte in nytt material för att förbättra matematikundervisningen. Lärarna uppger vidare att det enbart är resultaten i svenska och matematik som följs upp och analyseras. Det saknas sammanställningar av skolans resultat i övriga ämnen. En förklaring till det är, enligt lärarna, att kommunen inte har något krav på redovisning av resultaten i övriga ämnen. Den sammanställning över kunskapsresultaten i årskurs 3 som Skolinspektionen fått ta del av omfattar också enbart svenska och matematik. Lärarna påpekar dock att klasslärarna i årskurs 3 redovisar elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen i samband med överlämningskonferensen till årskurs 4. Denna bedömning görs då utifrån de skriftliga omdömena som skrivs tidigare under våren inför utvecklingssamtalen.

I lärarintervjuerna framkommer vidare att det är *"mycket fokus"* på resultaten i nationella proven. I skolans kunskapsresultat för årskurs 3 i matematik och svenska är också andelen elever som bedömts ha nått målen enligt kursplanerna samma som andelen som bedömts ha klarat de nationella målen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn endast använder skolans kunskapsresultat i svenska och matematik som underlag för ett systematiskt kvalitetsarbete. Rektor behöver därför tillsammans med lärarna se till att resultatsammanställningar även tas fram för övriga ämnen.

Vidare behöver rektorn tillsammans med lärarna följa upp och utvärdera de rutiner och former för bedömning och dokumentation som används för att på så sätt få ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning på skolan.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Av intervjuer med lärarna framgår att det skiljer sig åt mellan olika lärare och/eller ämnen huruvida kursplanens olika delar används vid planeringen av undervisningen. Alla lärare känner inte till vilken roll de olika delarna i kursplanen har vid planeringen. Exempelvis är det inte klart för alla lärare att elevernas kunskaper ska bedömas utifrån kursplanernas kunskapskrav.

Några lärare uppger att de började med att skriva det skolan kallar lokala pedagogiska planeringar under höstterminen 2011 och att dessa har utgjort ett bra stöd för planeringen av undervisningen. Arbetet med planeringarna görs enskilt av dessa lärare på eget initiativ och det finns ingen gemensam mall framtagen på skolan. De exempel på planeringar som Skolinspektionen har tagit del av har dock gemensamma rubriker och liknande struktur. Lärarna använder sig av rubrikerna "Syfte", "Mål", "Centralt innehåll", "Arbets-sätt/innehåll" och "Bedömning". Vidare säger lärarna att de försöker "binda ihop syfte, centralt innehåll och kunskapskraven" när de planerar undervisningen. De uppger att de börjar i syftet och då framför allt i de långsiktiga förmågorna i slutet av syftestexten. Målen hämtas från kunskapskraven men delvis också från förra kursplanen. Bland de planeringar som Skolinspektionen har tagit del av finns goda exempel på hur kursplanens olika delar lyser igenom. I en planering om multiplikation anges ett av syftena som att "*kunna formulera och lösa problem*". Eleverna ska få arbeta med "*laborativt material för att lösa samt upptäcka och få förståelse för multiplikation*" och bedömningen av elevernas kunskaper görs genom att eleverna får lösa matematiska problem såväl enskilt som i grupp och sedan redogöra muntligt och skriftligt för sin lösning. Som framgår av denna planering finns där en samstämmighet mellan vad som bedöms och det som är syftet med undervisningen samt det som eleverna har arbetat med under lektionerna. Några lärare som nu arbetar med dessa planeringar uppger vidare att de tidigare inte har skrivit ner kunskapskraven för arbetsområdet (eller mål enligt terminologin i Lpo 94) eller hur eleverna ska bedömmas. Tidigare har detta kommunicerats muntligt till eleverna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det varierar mellan såväl olika lärare som mellan olika ämnen huruvida planeringen av undervisningen utgår från kursplanernas olika delar. Alla lärare behöver i alla ämnen planera för *hur* eleverna ska visa sina kunskaper, *vad* i kunskapskraven som ska bedömas och *när* bedömningen ska ske så att bedömningen blir en integrerad del av

undervisningen. Lärarna behöver med andra ord planera för hur de kontinuerligt ska ge återkoppling på elevernas arbete för att på så sätt synliggöra lärandet för eleverna.

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

I intervjuer med lärarna framkommer att lärarna berättar för eleverna inför nya arbetsområden vad de förväntas lära sig. I ämnen som matematik, svenska och i natur- och samhällsorienterande ämnen förekommer det att lärarna också skriver konkretiserade "*checklistor*" som sätts upp i klassrummet och ibland skickas hem till föräldrarna. I svenska kan det handla om att kunna skriva med tydliga mellanrum mellan orden och att skriva "*källarbokstäver*" (det vill säga är de fem bokstäver som går ned under golvlinjen g, j, p, q och y). Eleverna nämner som exempel att kunskapsmål och innehåll för arbetsområdet "*Bronsåldern*" finns anslagna på dörren i klassrummet. I ämnen som musik och idrott är det vanligare att läraren berättar i början av varje lektion vad målet med lektionen är. Lärarna uppger dock att det i dessa ämnen snarare handlar om vad eleverna ska göra på lektionerna än vad de förväntas lära sig. Av intervjuerna framgår vidare att eleverna sällan informeras om hur de kommer att bedömas.

I lärarintervjuerna framkommer att de gemensamma former för att bedöma och dokumentera elevernas kunskapsutveckling som lärarna använder sig av är mallen för de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen och testplanen i svenska vars syfte är identifiera de elever som är i behov av särskilt stöd. I övrigt använder sig lärarna av egna former för att bedöma och dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Av intervjuerna framgår att lärarna skaffar information om elevernas utveckling huvudsakligen genom att observera hur eleverna arbetar under lektionerna. På så sätt bedöms exempelvis elevernas arbetstempo, finmotorik och hur de fungerar i grupp. På samma sätt bedöms även elevernas kunskaper i olika ämnen. I matematik kan det handla om huruvida en elev väljer rätt räknesätt, använder sig av rätt uppställning eller kan klockan. Lärarna dokumenterar sina observationer på post-it lappar, i loggböcker eller summerar i anteckningsböcker varje vecka. Dessa noteringar används sedan inför utvecklingssamtalen för att ge en bild av hur långt eleven har nått.

Lärarna anger att de nationella ämnesproven är en viktig del i kunskapsbedömningen. Vid sidan av dessa prov använder sig lärarna i svenska och matematik av en rad andra bedömningsstöd i form av diagnoser och andra typer av tester som exempelvis Skolverkets *"Diamant"* och *"Nya språket lyfter"*. Dessa diagnoser och tester används enligt lärarna som *"ett arbetsverktyg"* för att se var eleverna befinner sig i sin kunskapsutveckling och på så sätt kunna anpassa undervisningen på såväl individ- som gruppnivå. Utifrån resultaten har lärarna anpassat läromedel, gjort förändringar i gruppsammansättningar i matematik och repeterat moment på klassnivå. Lärarna uppger vidare att eleverna kan få individuella läxuppgifter utifrån resultaten på dessa tester.

Av intervjuerna framgår att lärarna tycker det är lättare att bedöma elevernas kunskaper i svenska och matematik än i andra ämnen dels för lärarna menar att de är mer *"inkörda"* på dessa ämnen men också för att det finns olika typer av bedömningstöd att använda i svenska och matematik. Lärarna uppger vidare att det är *"mer självklart"* vilka förmågor eleverna ska utveckla i svenska och matematik än vad det är i andra ämnen. Det innebär att det är lättare i svenska och matematik att visa eleverna vad nästa utvecklingssteg är när de har nått sina mål. Detta framgår också av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av. I de skriftliga omdömena i svenska och matematik förekommer ofta exempel på vad eleverna ska utveckla, exempelvis *"användandet av stor bokstav och punkt"* eller *"formulera matematiska frågeställningar utifrån vardagliga situationer"* medan det i andra ämnen är vanligare att det enbart anges vad eleven kommer att arbeta med framöver. Vidare upplever lärarna att det är särskilt svårt att formulera utvecklingsområden först och främst i bild, musik och idrott men även till viss del i natur- och samhällsorienterade ämnen för de elever som lätt når målen; i stället för kunskapsmål blir det enligt lärarna även här *"mer av vad man ska göra härnäst"*.

Av ovanstående framgår att lärarna inte ger framåtsyftande återkoppling i alla ämnen gällande vad eleverna behöver utveckla och hur. I intervjuer med lärarna framkommer att återkopplingen huvudsakligen består av muntligt beröm för att stärka elevernas självförtroende och för att *"eleverna ska bli sedda"*. Syftet är enligt lärarna att eleverna genom att bli uppmuntrade ska få *"lust att lära"* och känna att det *"inte är negativt att göra fel"*. Även inom de områden där en elev behöver utvecklas uttrycker lärarna: *"finns det alltid något som eleven är bra på"*. I intervjuerna med lärare och elever framkommer inga exempel vare sig skriftligt eller muntligt på hur lärarna ger återkoppling på processnivå, det vill säga återkoppling som handlar om *hur* eleverna kan göra för att lösa en uppgift och som är generaliserbar till andra uppgifter. Det förekommer inga skriftliga kommentarer i elevernas arbetsböcker eller arbetsblad. I den framåtsyftande delen i de individuella utvecklingsplanerna Skolinspektionen tagit del av före-

kommer några exempel på hur eleverna kan arbeta för att nå sina mål, men det saknas i de flesta.

Av intervjuer och dokumentstudier framgår att det saknas en gemensam bedömningspraktik på skolan. I stället framgår att det skiljer sig åt mellan såväl enskilda lärare som mellan ämnen gällande vad som bedöms samt hur elevernas resultat används och dokumenteras. Vidare uppger lärarna att det saknas samverkan kring frågor om hur elevernas kunskaper ska analyseras och hur bedömningen ska bli likvärdig på skolan.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna använder de nationella proven som ett underlag för att bedöma elevernas kunskapsutveckling.

Lärarna behöver i större utsträckning ge eleverna förståelse för vilka kunskaper de förväntas utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms.

Vidare behöver lärarna tydligare följa elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och ge framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen för att synliggöra lärandet för eleverna.

Lärarna behöver bedöma elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen för att kunna upprätta den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen som fullt ut uppfyller skollagens krav.

Lärarna behöver regelbundet analysera de kunskaper eleven har visat och jämföra dessa med kursplanernas kunskapskrav.

Lärarna behöver använda ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav.

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

I lärarintervjuer framkommer att skolan saknar systematiska rutiner för att följa upp och utvärdera undervisningen i alla ämnen, men att det förekommer "spontana" utvärderingar i arbetslaget och då framför allt om något i undervisningen inte har gått bra. Lärarna uppger också att eleverna ibland involveras i utvärderingen genom att "*de får säga vad de tycker*". Det lärarna huvudsakligen vill förvissa sig om är att eleverna har tyckt att det har varit roligt och att de "*haft lusten att lära*"... "*Glada elever som engagerat pratar om det de lärt sig*" visar att undervisningen varit framgångsrik. Lärarna anger också att man i de

kommungemensamma ämnesnätverken genomför utvärderingar av undervisningen i respektive ämne.

Som framgår av avsnitt 1.2 har skolan inlett ett arbete med att ta fram en gemensam bedömningspraktik. I det arbetet ingår dels att skaffa sig en gemensam kunskapsbas genom att arbeta med Skolverkets material om kunskapsbedömning, men också genom att utvärdera hur lärarna faktiskt bedömer och vilka bedömningsstöd de använder sig av. Syftet är att ta fram gemensamma rutiner och former för bedömning och dokumentation av elevernas kunskaper. Som stöd i det arbetet ska det webbaserade digitala systemet användas. Lärarna uppger också att de avser att enas om några gemensamma bedömningstöd i olika ämnen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att alla lärare behöver identifiera och analysera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen i alla ämnen samt utvärdera i vilken utsträckning undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen.

Vidare behöver lärarna gemensamt utvärdera i vilken mån de olika bedömnings- och dokumentationsformer som används på skolenheten är ändamålsenliga.

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Av intervjuer med lärare och vårdnadshavare framgår att lärarna ger vårdnadshavarna information om elevernas kunskapsutveckling huvudsakligen i samband med utvecklingssamtalen en gång per termin. Då delges också elevernas testresultat från den kommungemensamma testplanen i svenska. För elever med särskilda behov har skolan möten med föräldrarna var fjärde vecka. Vårdnadshavarna uppger vidare att det förekommer att skolan om så behövs tar initiativ till extra utvecklingssamtal.

Det upprättas skriftliga omdömen i alla ämnen inför utvecklingssamtalen och vårdnadshavarna upplever att språket i dessa är bra och lätt att förstå. Enligt lärarna finns det beslut fattat i kommunen om att utvecklingssamtalen ska fokusera på elevernas kunskapsutveckling. Rektorn uppger vidare att tillgången till information via det nya webbaserade digitala systemet bör förbättra informationen ytterligare, eftersom vårdnadshavarna då fortlöpande kan följa elevernas kunskapsutveckling via hemdatorn.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling.

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Lärarna ger i intervjuerna flera exempel på hur eleverna får visa sina kunskaper, till exempel genom bilder, muntliga redovisningar, faktatexter och olika typer av tester. Några lärare uppger att de har ambitionen att prata med eleven enskilt om deras kunskaper i exempelvis matematik eftersom "man då kan upptäcka kunskaper och förmågor som man annars inte skulle sett". Lärarna uppger vidare att de "försöker ta tillvara elevernas lärtilar" och på så sätt vara flexibla när eleverna ska redovisa. Under lektionerna använder sig också lärarna av observation i stor utsträckning för att se vad eleverna behärskar eller vad de behöver utveckla, exempelvis vilket räknesätt de väljer när de löser matematikuppgifter.

Som beskrivits under 1.3 så har Skolinspektionen fått ta del av planeringar där läraren systematiskt planerar utifrån kunskapskraven för vad som ska bedömas och hur det ska ske, det vill säga hur eleverna ska få visa sina kunskaper.

Å andra sidan uppger lärarna att det är svårare att identifiera *vad* - exempelvis vilka förmågor - som ska bedömas i natur- och samhällsorienterande ämnen än vad det är i matematik och svenska. I de natur- och samhällsorienterande ämnena uttrycker lärarna att de "inte har hittat något bra sätt att formulera utvecklingen och lärandet på, i stället blir det mer av vad man ska göra härnäst". Enligt lärarna saknas också samverkan kring analys av elevernas kunskaper.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger eleverna möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Lärarna behöver dock analysera vilka underlag som behövs i olika ämnen - inte minst i natur- och samhällsorienterande ämnen - för att kunna göra en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven.

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

I intervjuer med såväl lärarna som vårdnadshavarna framkommer att vårdnadshavarna informerats allmänt om den nya läroplanen på föräldramöten. På dessa föräldramöten redogjorde lärarna dessutom för kursplanen i svenska med betoning på det centrala innehållet. När det gäller övriga ämnen har vårdnadshavarna fått information om var de kan hitta kursplanerna på internet. De planeringar som skrivits av några lärare har i något enstaka fall skickats hem till vårdnadshavarna, men används huvudsakligen som ett stöd för lärarna vid planeringen och genomförandet av undervisningen.

Föräldrarna uppger att de informeras om målen i samband med utvecklingssamtalen och när enskilda elever riskerar att inte nå målen i ett ämne. Med tanke på att det skiljer sig åt mellan lärare hur förtrogen man är med de nya kursplanerna, se 1.1 och 1.3, är det dock osäkert om dessa mål alltid utgår från kunskapskraven.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna behöver utarbeta gemnsamma rutiner och former för att ge vårdnadshavarna information om kunskapskraven i de ämnen eleverna får undervisning i.

Syfte och frågeställningar

Forskning och utvärderingar visar att många lärare upplever en osäkerhet kring hur elevernas kunskaper ska bedömas i de tidigare skolorna. Lärarna menar också att skolorna saknar ett gemensamt förhållningssätt och rutiner för dokumentation när det gäller att följa och bedöma elevers kunskapsutveckling. Lärarnas osäkerhet kan leda till att bedömningar och individuella utvecklingsplaner saknar koppling till kunskapskraven i de nationella kursplanerna.

Forskning visar att bedömning kan vara ett verktyg för att löpande stödja elevernas lärande och utveckling. Det handlar om att eleverna får möjlighet att fortlöpande visa de kunskaper som framgår av kunskapskraven i kursplanerna och att de förstår vilka grunder de bedöms utifrån, var de befinner sig i förhållande till kunskapskraven och hur de kan göra för att ytterligare utveckla sina kunskaper.

Syftet med projektet är att undersöka om de bedömningsunderlag lärarna använder och de bedömningar lärarna gör är relaterade till kunskapskraven i de nationella kursplanerna och i övrigt sker i enlighet med styrdokumentet. Detta mot bakgrund av att en ny läroplan för grundskolan, Lgr 11, införs under 2011.

Granskningen syftar dessutom till att hitta goda exempel på hur lärare arbetar med bedömning för att främja lärande som en integrerad del i lärandeprocessen tillsammans med eleven.

De centrala frågeställningarna är:

- Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?
- Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

Metod och material

Granskningen inleds genom att inspektörerna innan skolbesöket tar del av olika dokument och gör en dokumentanalys. Rektorn har exempelvis svarat på en verksamhetsredogörelse och skickat in olika dokument skolan har i arbetet kring bedömning till inspektörerna inför skolbesöket.

Varje skolbesök består av intervju med rektor, lärare (både i grupp med 6–8 lärare i åk 1–3 och djupintervju med två lärare i åk 3), elever i åk 3 (i grupp med cirka 6 elever) och vårdnadshavare i åk 3 (i grupp med 6–8 personer). I de fall då den besökta skolan består av ett fåtal lärare och elever kan sammansättningen vid intervjuerna komma att anpassas till detta. Besöket avslutas med en återkoppling till rektor kring inspektörernas preliminära bedömningar.

Tabellen visar antalet intervjuade vid Gusum skola.

Gusums skola	Antal
Intervjuade elever	6
Intervjuade lärare	6
Intervjuade vårdnadshavare	5

Författnings- och forskningsstöd i Skolinspektionens kvalitetsgranskning Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1–3

Författningar

Lagar

- Skollagen (2010:800)

Förordningar

- Skolförordning (SFS 2011:185)
- Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolverkets föreskrifter

- Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen

Skolverkets allmänna råd

- Skolverkets allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16) (AR IUP)
- Skolverkets allmänna råd, Planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:149) (AR Planering)

Forskningsstöd

- Skolverkets stödmaterial: Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter
- Skolverkets kunskapsöversikt: Kunskapsbedömning – Vad, hur och varför?

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanernas kunskapskrav.

Inom detta område granskas följande:

- Rektor tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav (2 kap. 9 § och 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8, AR IUP, AR Planering).
- Rektorn skapar förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen (AR IUP).
- Rektorn skapar förutsättningar för en likvärdig bedömning inom skolenheten (1 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.8, AR Planering).

Författningsstöd

1 kap. 9 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 9 § skollagen

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskolenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

/.../ Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet/.../.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11 punkt 2.8

2.8 REKTORNS ANSVAR

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling
- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Elevers lärare bör

- informera elev och vårdnadshavare om vilka kunskaper och kunskapskvaliteter som ska bedömas

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Planering

Rektorn bör

- organisera verksamheten så att lärarna ges förutsättningar att planera undervisningen
- utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna

Kunskapsbedömning

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Dokumentation

Lärare bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger en grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektorn tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Inom detta område granskas följande:

- Rektorn använder skolans kunskapsresultat i kvalitetsarbetet genom att skapa förutsättningar för att lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till resultaten från de nationella proven och eventuellt annat bedömningsstöd (*AR Planering*).
- Rektorn följer tillsammans med lärarna upp och utvärderar de rutiner och former för bedömning och dokumentation som används så att de är ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete (*4 kap. 4-6 §§ skollagen, AR Planering*).

Författningsstöd

4 kap. 4-6 § skollagen

Enhetsnivå

4 § Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet

5 § Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Dokumentation

6 § Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- tillsammans på skolenheten regelbundet analysera och diskutera hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven
- som stöd för bedömningen av elevernas kunskaper jämföra resultaten på de nationella ämnesproven med den egna dokumentationen och analysera skillnader och likheter i resultaten

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Uppföljning

Rektorn bör tillsammans med lärarna systematiskt och kontinuerligt

- följa upp formerna för utvärdering och bedömning av elevernas kunskaper
- följa upp och utvärdera de rutiner och former för dokumentation som används så att de är effektiva och ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna utgår vid planeringen av undervisningen från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (*1 kap. 11 § skollagen och 9 kap. 1-2 §§ skolförordningen, AR Planering*).
- Lärarna identifierar och planerar hur eleverna ska visa sina kunskaper, vad i kunskapskraven som ska bedömas och när bedömningen ska ske (*AR Planering*).
- Lärarna planerar så att bedömningen systematiskt blir en integrerad del i undervisningen för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas kunskapsutveckling i undervisningen och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete för att synliggöra lärandet för eleverna (*AR Planering*).

Författningsstöd**1 kap. 11 § skollagen**

För varje skolform och för fritidshemmet skall gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

9 kap. 1-2 §§ skolförordningen**Utbildningens innehåll och omfattning***Läroplan och kunskapskrav*

1 § För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kunskapskrav.

2 § Kunskapskrav ska finnas för

- matematik, svenska och svenska som andraspråk samt gemensamt för samhällsorienterande ämnen och för naturorienterande ämnen i årskurs 3,
- samtliga ämnen utom moderna språk i årskurs 6, och
- samtliga ämnen i årskurs 9.

Kunskapskraven i årskurs 3 och 6 anger den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev vid slutet av årskursen. Kunskapskraven i årskurs 9 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när ett ämne avslutas.

Lgr 11, 3 Kursplaner**Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan**Planering

Läraren bör vid planeringen av undervisningen

- tydliggöra vilka delar av ämnets syfte som undervisningen i det aktuella arbetsområdet ska inriktas mot och utifrån det avgöra hur det centrala innehållet ska kombineras och behandlas så att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven
- identifiera vilka delar av kunskapskraven som bedömningen ska utgå ifrån i det aktuella arbetsområdet och avgöra hur eleverna ska få visa sina kunskaper
- skapa förutsättningar för att följa och stödja elevernas kunskapsutveckling och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Läraren ger eleven förståelse för vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms (*Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling och ger kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen och använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna analyserar regelbundet de kunskaper eleven har visat, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna använder resultaten från nationella proven för att bedöma elevers kunskapsutveckling (*9 kap. 20-22 §§ skolförordningen*).
- Lärarna använder ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (*AR IUP, AR Planering*).

Författningsstöd

10 kap. 13 § skollagen

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och (...)

9 kap. 20-22 §§ skolförordningen

Nationella ämnesprov

20 § Nationella ämnesprov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 § för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 9, även som stöd för betygssättning.

21 § Ämnesprov ska användas i

1. matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9,
2. engelska i årskurs 6 och 9, och
3. biologi, fysik eller kemi i årskurs 9.

Ämnesprov som avses i första stycket 3 ska fördelas så att varje elev ska delta i prov i endast ett ämne och att antalet provdeltagare så långt som möjligt blir lika stort för varje ämnesprov.

22 § Ämnesprov ska genomföras i slutet av årskursen. Statens skolverk får dock meddela föreskrifter om att ämnesprov i årskurs 9 får genomföras vid en annan tidpunkt.

Skolverket får meddela närmare föreskrifter om ämnesprov.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

/.../

Mål

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna /.../.

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling

- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Genomförande

Läraren bör i sin ledning av undervisningen

- försäkra sig om att undervisningen leder mot de mål som konkretiseras i planeringen genom att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov av stöd och stimulans
- se till att eleverna förstår syftet med de aktiviteter som ska ske i undervisningen, vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla samt hur de ska få visa sina kunskaper
- kontinuerligt ge varje elev konstruktiv återkoppling på hennes eller hans kunskapsutveckling och tydliggöra vad som behöver utvecklas vidare

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- kontinuerligt analysera de kunskaper som eleven visat utifrån vad som behandlats i undervisningen, för att kunna göra helhetsbedömningar av kunskaperna och jämföra dessa med kunskapskraven
- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - genomföra, följa upp och dokumentera undervisningen
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad som är syftet med undervisningen och hur den ska genomföras
- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna analyserar i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).

- Lärarna identifierar vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna utvärderar i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna som används är praktiska och ändamålsenliga (*AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg

RIKTLINJER

Läraren ska

utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Uppföljning

Läraren bör

- analysera i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen
- identifiera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen, samt
- utvärdera i vilken mån de bedömnings- och dokumentationsformer som används är ändamålsenliga

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
- genomföra, följa upp och utvärdera undervisningen

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (*3 kap. 4 §, 10 kap. 12 § skollagen, Lgr 11, 2.4 och 2.7*).

Författningsstöd

3 kap. 4 § skollagen

Eleven och elevens vårdnadshavare och vårdnadshavare för ett barn i förskolan ska fortlöpande informeras om elevens eller barnets utveckling.

10 kap. 12 § skollagen

Utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Lgr 11, 2.4 SKOLA OCH HEM

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Läraren ska

- samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling, och
- hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn,
- med utgångspunkt i föräldrarnas önskemål fortlöpande informera elever och hem om studieresultat och utvecklingsbehov

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevens kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygsättning med elever och vårdnadshavare

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna använder ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper är allsidig och olika underlag används för att analysera kunskaperna så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna.

Riktlinjer

Läraren ska

/.../

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleverna får undervisning i (*Lgr 11,1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.4., AR IUP*).

Författningsstöd

Lgr 11, 1, Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. /.../

Lgr 11, 2.4

Läraren ska

Samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling,

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Elevers lärare bör

- beskriva hur de nationella målen har konkretiserats i undervisningen

Den individuella utvecklingsplanens innehåll

De skriftliga omdömena bör

- utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera fortsatt lärande

Den framtätsyftande planeringen bör

- sammanfattande ange vilka kunskaper och förmågor eleven ska utveckla.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad syftet är med undervisningen och hur den ska genomföras.